

"...

II- İTİRAZLARIN GEREKÇELERİ

- İvrindi Sulh Ceza Mahkemesi'nin gerekçe bölümü şöyledir:

“Orman Kanunu (6831 SY) nun m. 91/1, 2, 3, 5, 9, 10 fıkralarının düzenlenmesi ile, bu maddenin, dikiliden yapacak veya yakacak nitelikte emval kesmenin, 6831 SY m. 93/1 fıkrasındaki orman alanını işgal suçunun ve 93/2 deki açma suçunun unsurları olmasına rağmen, unsur suçunun (madde 91) cezası, üst norm olan mürekkep suçun cezasını yaklaşık 12 kat aşabilmekte, korunan hukuksal değer ihlali işgal ve açma suçlarında (m93/1, 2) sadece dikiliden orman emvali (yapacak veya yakacak) kesme (m 91/1, 2) suçlarına göre çok çok ağır olduğu halde normların hukuka aykırı iradi edimlere koydukları cezalarının da çok açık, çok fahiş, çok adaletsiz ve çelişkili düzenleme ile üst normun (m 93/1, 2) cezası, unsur suçun (sadece kesme m.91) cezasına göre kat hafif olabilmekte, insanları, suç işleyecekse kat kat ağır neticesi olan suç işlemeye ve hukuka aykırılığı çok hafif olan suçta göre tam tersine kat kat düşük ceza almaya teşvik etmektedir.

Yani maddeler arasındaki açık, bariz, hakkaniyete, nisfete aykırı düzenleme şudur; hayvanına yedirmek kastı ile 8 CM orta kuturdan küçük, 1 emvali dikiliden; motorlu testere ile keserse, emval yakacak nitelikte ise 72 ay, emval yapacak nitelikte ise 144 ay hapis cezası ile cezalandırılırken, aynı sanık, aynı suçta konu yerden, 1000 adet yakacak veya yapacak fidanı, motorlu testere ile kesse ve hayvanlara yedirse ve bu beş dönüme kadar olan yerin tüm orman örtüsünü kaldırarak, ekip sürse, sahiplense, alacağı ceza, cezanın alt haddinden 6831 SY m. 93/2'ye göre 1 yıl m.93/1'e göre de 6 aydır. Çünkü orman örtüsünü tahrip ederek sahiplenmek kastı ile beş dönümü aşan açma suçlarında Kanun m.93/3'te teştit halini düzenlediğinden genelde ceza tayini alt hatten yapılmakta olup, unsur suçun (m.91/1, 2...) cezası, üst normun, mürekkep suçun (6831 SY m. 93) cezasına göre çok hafif kalmakta olup, sanıkları davaya esas dosyada olduğu gibi unsur suçun cezasından kurtulmak için daha ağır suçu işlemeye, orman alanlarını tahrip ettirmeye teşvik etmektedir. Bu ceza Hukukunun ne hareket, ne netice ne de irade teorileriyle bağdaşmamaktadır.

I) a- Düzenleme Ceza Hukukunun Genel Teorisine aykırıdır;

İki suçun, hareket ve irade yönlerinden ve oluşan kanunkoyucunun korunmasını öngördüğü hukuksal değeri (orman alanlarının korunması) ihlal neticesine göre ve normların edimlere öngördüğü cezalar çok adaletsiz, hukuk devleti ilkesine (AY m.2) aykırıdır. Sanık bir fidanı, kesip 144 aya varan ceza yiyeceğine, 4 dönüm orman alanındaki tüm dikili ağaçları keserek ve suçta konu yeri sahiplenmek kastı ile sürüp ekmek isteyerek bir yıl ceza ile kurtulmak istemesi, bunu teşvik edici çelişkili, adaletsiz, edimler ile cezaların arasındaki fark aşırı, bariz adaletsiz, hakkaniyete ve nisfete aykırıdır.

b- Unsur olan alt suçun yaptırımı (m. 91), unsuru olduğu üst suçun (m.93) yaptırımlarını 12 kat aşması kanun yapma tekniği yönünden Ceza Hukukunun ve AY nın eşitlik, adalet, hakkaniyet ilkelerine aykırıdır.

II) Anayasa'yı Esas Yönünden ihlal etmektedir;

a) Sebep Unsuru: Normun düzenlenmesinde kanunkoyucunun 6831 SY 91 ve 93 normlarında korunmasını, istediği hukuksal yarar ormanların korunması olup, 6831 SY nın

cezaların gerek caydırıcılık gerekse ıslah edici unsurunun sağlanması için, özel kasıtlı normların ceza yaptırımı arttırılmıştır. Yasanın gerekçe kısmında da belirtildiği gibi sebep: Ormanların tahrip edilmesini engellemek iken, düzenleme sebebine aykırı olarak üst norm (m.93) un yaptırımı unsur normun (m 91/1) edimi, yaptırımı karşısında çok çok hafif kalması, sebep unsura aykırıdır.

b- Yasanın Amaç (maksat) Unsuru: Kamu yararını gerçekleştirmek olması gerekirken, çelişkili düzenleme bu unsurun korunmasına engeldir. Kanunun kamu yararına olup olmadığının denetimi yerindelik denetimini doğurur ise de; kamu yararına yapılması gereken düzenlemenin tutarsız ve çelişkili olması nedeniyle bu ilke temelden zedelenmiş olup, düzenlemelerdeki çelişki esas yönünden Anayasa'ya aykırıdır.

- Çelişkili düzenleme “genel hukuk ilkelerine” ve “demokratik toplum düzeni gereklerine” de (AY m.13/2) aykırıdır.

- Düzenleme özünde ve sözünde çelişkilidir.

Yasa'nın düzenleme amacı dışına çıkarak, orman tahribatını teşvik edici mahiyete dönerek, bir adet fidan keseceğine ve karşılığında 144 aya varan ceza alacağına, dört dönüm orman alanını tümünden tahrip ederek tüm orman örtüsünü kaldırarak, binlerce ağacı kesme ve sahiplenmek kastı ile ekip sürse, alacağı ceza 6831 SY m. 93/1 uyarınca 6 ay 93/2 uyarınca 1 yıl olup (kesme, açmanın unsurudur) düzenleme hakkaniyet ve nısfet ilkelerine de aykırılık oluşturmuştur.

c- Konu Unsuru: 6831 SY m. 91 ve 93 normlarının çelişkili düzenlemesi, hukuki çelişki, tezat ve adaletsizlik yaratmış olup, hukuki sonuç ve içerik yönünden de Anayasa'ya aykırılık oluşturmaktadır. Düzenleme mahiyeti itibariyle Anayasa'nın eşitlik, kanunilik, hakkaniyet ve nısfet ilkelerine aykırı yapılmıştır.

“Kimseye hak ettiğinden fazla ceza verilemez. Cezaların ağırlık derecesi, kanunkoyucunun takdirinde ise de, takdir korunan hukuksal değeri ihlal derecesine göre olmalıdır. Aynı konuda ki düzenleme, ihlal derecelerine göre yaptırım ve ceza yönünden adaletli, mantıklı, hakkaniyete uygun olmalıdır. Cezaların ağırlığı ihlal ettikleri neticeyle orantılı olması gerekirken, dava dosyamızda olduğu gibi tam tersine, neticesi çok ağır olan suçun (m. 93/1, 2) cezası, neticesi kat kat hafif olan (m. 91/1, 2...) aynı tür suçun cezasına, yaptırımına göre kat kat hafif kalmamalıdır. Hukukta hele hele maddi hakikatın arandığı Ceza Hukukunda keyfiyet yoktur.” Kanunkoyucunun; “Orman suçu işleyeceksen; orta kuturu, 8 cm.den küçük, yapacak vasıfla birtane fidanı, orman içi olmayan bir köyde, motorlu testere ile kesip hayvanlarına yedirip 144 ay hapis cezası alacağına, aynı orman içi olmayan köyde 5 dekar orman alanını sahiplen, binlerce fidanı motorlu testere ile kes, 1 yıl hapis cezası ile kurtul...” anlamına gelecek bir düzenleme kastı olamaz. Çelişkili kanun yapma tekniğindeki bir hata olup, teorinin uygulamaya aktarılmasında ortaya çıkan bir tezatlık ve adaletsizliktir. Hızla tahrip edilen ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan ormanlarımızın, daha etkin ama adaletli ve hakkaniyete uygun korunabilmesi için, düzenlemeler arasındaki çelişki giderilmelidir.

Kanunkoyucunun eksik ve çelişkili, adaletsiz, hakkaniyete aykırı düzenlemesi Anayasa'nın emredici ilkelerine, eşitlik ilkesine aykırıdır.

Düzenleme Anayasa'nın demokratik hukuk devleti ilkesine (m2) aykırıdır.

Düzenleme Anayasa'nın genel yapısına ve TCK'nın ruhuna aykırıdır.

Kanunkoyucunun bu düzenlemesi Anayasa'nın “makul ve kabul edilebilir ölçülerin aşılmaması” ilkesini zedelenmiştir.

NETİCEİ TALEP; Yukarıda belirtilen gerekçe uyarınca veya Yüce Mahkemenin re'sen bulacağı gerekçelerle; Anayasamıza esas, maksat, amaç unsurları yönünden aykırı, Türk Ceza Kanununun ve Anayasa'nın eşitlik, hakkaniyet, nısfet ilkelerini ihlal eden, Ceza Hukuku Genel teorisinin ne irade, ne hareket, ne de netice teorileriyle bağdaşmayan 6831 SY Orman Kanununun birbiri ile çelişkili, bağımsız olarak da adaletsiz normları dikiliden ağaç kesme suçunu düzenleyen madde 91/1, 2, 3, 5, 9, 10 ve devlet ormanını sahiplenmek kastı ile işgal suçunu düzenleyen madde 93/1 ve açma suçunu düzenleyen madde 93/2'nin iptalleri. 17.09.2001”...

- Gülnar Sulh Ceza Mahkemesi'nin gerekçe bölümü şöyledir:

“Gülner Cumhuriyet Başsavcılığının 17.08.2001 tarih 2001/261 esas sayılı iddianamesi ile sanığın Devlet Ormanından dikiliden ağaç kestiği iddiası ile yargılamasının yapılarak 6831 sayılı Orman Kanununun 91/1, 91/1 son cümle, 91/3, 91/son maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

Yargılama esnasında sanığın nüfus ve sabıka kaydı, suça konu yerin orman içi köy olup olmadığı, sanığın ikamet ettiği yere ilişkin belgeler, dosyanın içerisine konmuştur. Suç mahallinde keşif yapılmış orman bilirkişisi raporunu dosyamız içerisine ibraz etmiştir.

17 Ekim 2001 tarih 24556 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4709 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanunun” 34. maddesi Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının geçici 15. maddesinin son fıkrasının madde metninden çıkarmıştır. Bu değişikliğe göre 23.09.1983 gün ve 2893 sayılı Yasanın 36. maddesi ile değiştirilen 6831 sayılı Yasanın 91. maddesinin son fıkrasının Anayasaya aykırılık savı ile itiraz yolu açılmıştır.

Mahkememiz re'sen Anayasanın 152/1 maddesi uyarınca 6831 sayılı yasanın 2893 sayılı Yasa ile değişik 91. maddenin son fıkrasının Anayasanın 169. maddesinin 3. fıkrasının ilk cümlesi ve 10. maddelerine aykırı olduğu kanısına varmıştır.

6831 sayılı Kanunun 31 ve 44. maddeleri orman içinde ve civarında yaşayan vatandaşların zati, müşterek, yakacak ve yapacak ihtiyaçlarının temini hususlarını düzenlemiştir. Orman köylülerinin yapacak ve yakacak ihtiyaçlarının karşılanmasında diğer vatandaşlara göre belirli kolaylıklar sağlanmıştır.

Anayasanın 169. maddenin 3. fıkrasının birinci cümlesinde “Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez” denilmektedir. Yukarıda da izah edildiği gibi 6831 sayılı Orman Kanunu orman köylülerinin belli ihtiyaçları Devlet tarafından karşılandığı halde aynı Kanunun 91/son fıkrasında “Suçun işlendiği orman içi köy nüfusuna kayıtlı ve fiilen bu köyde oturanlar dışındakilerin işlemesi halinde yukarıdaki cezalar iki misli artırılır” denilmekte, orman köylüsü olmayanların şedit şekilde cezalandırılmaları öngörülmektedir. 6831 sayılı Kanundaki 31-44 numaralı maddeler arasında orman köylülerinin

ihtiyacı karşılanırken kanun koyucunun amacı “Ben senin ihtiyaçlarını meşru yollardan karşılıyorum bunun karşılığında sende ormanları koru” olması gerekir. Hal böyle iken ormanları orman köylüsüne bırakmışken sen kes cezan daha az gibi bir mana çıkmaktadır. Buda Anayasanın 169/3 maddesindeki ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez hükmüne aykırılık teşkil etmektedir.

Orman köylüsünün dışındaki kişilerin 6831 sayılı Kanunun 91. maddedeki eylemleri gerçekleştirmesi halinde aynı Kanunun 91/son fıkrası ile iki misli artırım yapılması Anayasanın 10. maddesindeki kanun önünde herkesin eşit olduğu hükmüne de aykırılık teşkil etmektedir. Anayasanın 10. maddesi ile kanunların herkese ayırım gözetmeksizin eşit şekilde uygulanması emredilirken orman köylüsü ağaç kestiğinde 6831 sayılı Yasanın 91/1 maddesi uyarınca iki ay hapis cezası görülürken, orman köylüsü olmayan kişinin işlemesi halinde alacağı ceza aynı Kanunun 91/1 ve son maddeleri uyarınca 6 ay hapis cezası olacaktır. Eylem aynı olmasına karşın alacağı ceza farklı olmaktadır.

Anayasanın ön gördüğü eşitlik, aynı hukuksal durum içinde bulunanların aynı kurallara, aykırı durumdakilerin ayrı kurallara taabi olmasıdır. Kişisel niteliklerin ve durumların özdeş olanlar arasında yasalara konulan hükümlerle değişik uygulamalar yapılamaz. “Orman içi köy” ile “Orman içi olmayan köy” ayrımı açıklandığı üzere Anayasanın 10. maddesine kesin aykırılık oluşturur.

6831 sayılı Yasanın 91/son maddesindeki kuralın konulmasının haklı bir nedeni yoktur. Ayrıca kamu yararı da yoktur. Maddenin gerekçesinde de bu ceza farklılığının neden konulduğu açık olarak açıklanmamıştır.

SONUÇ: Yukarıda açıklandığı üzere;

6831 sayılı yasanın 2893 sayılı Yasa ile değişip 91/son fıkrasının Anayasanın 169/3. maddesi ile 10. maddesine aykırı olması nedeni ile İPTALİNE, ... ”

- Biga Sulh Ceza Mahkemesi'nin gerekçe bölümü şöyledir:

“OLAY

Sanıklar Cengiz Demirdöven, Haşim Özüak, Halit Kaçar ve Adnan Demirkese hakkında Biga C. Başsavcılığı'nın 27.02.2002 tarih ve 2002/38 Hazırlık sayılı iddianamesi ile “Sanıkların Biga serisi 40 nolu bölmeden pırnal çırpısı kesmek suretiyle” 6831 Sayılı Orman Kanununun 91/2,114 ve TCK.nun 36. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları için kamu davası açılmıştır.

Mahkememizde yapılan yargılamada alınan savunmalar yapılan keşif ve bilirkişi raporu ile sanıkların suçu işledikleri yer, nüfus kayıtları hep birlikte incelendiğinde, suç yerinin ilçe belediye sınırlarında olması ve sanıkların nüfusa kayıtlı oldukları yer itibariyle sanıklara isnad edilen suç sabit olduğu taktirde 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 91. maddesinin son fıkrası sanıklar hakkında uygulanması gerekeceğinden ek savunmaları alınmış, ancak 6831 Sayılı Yasanın 91. maddesinin son fıkrası Anayasa'nın 2, 10 ve 38. maddelerine aykırı olduğu görülmekle yine Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca 6.6.2002 tarihli celsede iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına karar verilmiştir.

İTİRAZIN GEREKÇESİ

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 91. maddesinin son fıkrası T. C. 1982 Anayasası'nın 2, 10 ve 38. maddelerine aykırıdır.

Şöyle ki:

Bilindiği üzere 6831 sayılı Yasanın 91. maddesinin son fıkrası “14. maddedeki suçları, suçun işlendiği orman içi köy nüfusuna kayıtlı ve fiilen bu köyde oturanlar dışındakilerin işle-mesi halinde yukarıdaki cezalar iki misli arttırılır” hükmünü içermektedir. Buna göre Orman Yasasının 14. maddesindeki suçların yaptırıma bağlandığı 91. maddenin 1. fıkrasından itibaren diğer fıkralardaki suçları işleyenlere Yasanın son fıkrasında yer alan “iki misli arttırımın” uygulanmaması için şu dört şartın hepsinin bir arada bulunması aranmaktadır. Bu dört şart:

- 1) Sanığın suçu işlediği yerin, köyü mülki hudutları dahilinde kalması,
- 2) Sanığın bu köy nüfusuna kayıtlı olması,
- 3) Sanığın fiilen bu köyde ikamet ediyor olması,
- 4) Sanığın suçu işlediği, nüfusuna kayıtlı olup ikamet ettiği köyün orman içi köy olması,

Belirtilen dört unsurdan birinin yokluğu halinde sanığa 6831 sayılı Yasa'nın 91. maddesinin son fıkrası uygulanacaktır.

İlk önce şunu belirtmek gerekir ki, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 91. maddesinde belirtilen suçlara yine aynı fıkralarda cezayı artırıcı düzenlemeler getirilmiştir ve her cezayı arttırma işlemi bir önceki ceza miktarından yapılmakta bu durumda da asgari haddten tayin edilecek hürriyeti bağlayıcı ceza 72 aya kadar çıkabilmektedir. Oysa Orman Kanunu'nda kasten ve terör amaçlı orman yakma suçları ayrı olmak üzere, orman alanında yapılan tahribatın en ağır cezalandırıldığı madde, Yasanın 93/2 maddesindeki açma suçlarıdır. Zira sanık ormanlık alanda 3 adet ağaç kestiğinde eylemi 31. madde kapsamında iken toprağın üretim gücünden faydalanmak amacıyla orman bitki örtüsünü tamamen kaldırdığında eylemi açma suçu kapsamında kalmakta, bu durumda da verilen ceza asgari bir yıldan en fazla yarı oranında artarak bir buçuk yıl olmaktadır.

Diğer yandan Orman Kanununda belirtilen orman içi köy “Evlerin toplu bulunduğu yerleşim alanlarında aralıksız olarak devam eden, arazi topluluğunu, dört yandan ormanlarla çevrili olan” köylere denilmektedir. (Orman Köylüleri Kalkındırma Fonu Yönetmeliği, m.5.) Bunlar daha çok dört bir tarafı verimli devlet ormanları olan köylerdir. Buna göre Orman Yasası'nın 91. maddesinin son fıkrasındaki 4 şartı da taşıyan bir kimse etrafındaki verimli devlet ormanından ağaç kestiğinde cezası arttırılmamakta, orman içi köy olmayıp, orman kenar köyü olan yahut belde olan yerdeki ormanlık sahadan ağaç kesilmesinde veya dava dosyasında olduğu şekilde ilçe sınırları içindeki verimsiz ormanlık sahadan ağaççık cinsinden meşe çırpısı kesildiğinde ceza 2 misli arttırılmaktadır. Öncelikle korunması gereken verimli devlet ormanına verilen tahribat daha az cezalandırılmaktadır. Bu konuda örnek vermek gerekirse A orman içi köyde yıllarca oturan iki kişiden birisi ormanlık sahadan 10 adet yapacak vasıflı emval kestiğinde kişi aynı zamanda A köyü nüfusuna kayıtlı ise 6831 sayılı Yasanın 91/1 maddesi uyarınca asgari 2 ay hapis cezası ile cezalandırılacak, ancak aynı köyden diğer şahıs belirtilen ormandan bir adet ağaç kestiğinde eğer bu kişi diğer şartların dışında sadece bitişikteki B köyü nüfusuna kayıtlı ise cezası 6831 sayılı Kanunun 91. maddesinin son fıkrası uyarınca asgari haddten verilecek ceza 2 misli arttırılarak 6 ay hapis cezası ile cezalandırılacak, adeta kişinin

ormana verdiği zarar değil, suç yeri nüfusuna kayıtlı olmaması cezalandırılmış olacak diğer kişinin verdiği zarar gözönünde alındığında adeta ilk sanık ödüllendirilmiş olacaktır. Türk Hukuk Mevzuatında kişinin nüfusa kayıtlı olduğu, yer sebebiyle ve hemde asıl cezadan çok daha fazla ceza ile cezalandırıldığı hiçbir hukuki düzenleme yoktur. Böylece, 1982 Anayasasının 2. maddesindeki “hukuk devleti ve adalet anlayışı” ilkelerine aykırı olarak, toplum yaşamında adalet ve eşitliğe uygun bir hukuk düzeni kuran ve bu düzeni sürdürmekle yükümlü sayan bir devlet düzeninde aynı köyde yaşayan ve ortak yaşamı paylaşan kişiler arasında cezalandırma yönünden adaletsizlik meydana getirilmekte, yine Anayasa'nın 10. maddesindeki “eşitlik” ilkesine aykırı olarak “orman içi köy nüfusuna kayıtlı ve aynı köyde oturan” kişi ve topluluk yaratılmış olmaktadır.

Diğer yandan bir ülkenin sahip olması gereken kaynakların başında gelen ve gelecek nesillere bırakılacak olan doğal servetimiz olan ormanlara verilen tahribatla ters orantılı aşağıdaki cezalandırma örneği de yukarıdaki açıklanan ilkeler ışığında gayet dikkat çekicidir. Örneğin A orman içi köyde oturup, bu yer nüfusuna kayıtlı olan bir kimsenin içinde bulunduğu ormanı en fazla kendisinin koruması gerekirken, bulunduğu yer ormanından 10 adet yapacak vasıflı ağacı balta ile kestiğinde verilecek ceza 6831 sayılı Kanunun 91/1. maddesi uyarınca asgari 2 ay hapis olup, 91. maddesinin son fıkrası kendisine uygulanmayacak, oysa yine A köyü nüfusuna kayıtlı olupta hemen bitişikteki B köyünde ikamet eden bir kimse belirtilen yerden bir adet ağacın dalını kestiğinde eylemi Orman Kanunu'nun 91. maddesinin 5. fıkrasındaki suç kapsamında kalacak (kaldı ki bu fıkra ön ödemelik suç iken 91. maddenin son fıkrası uygulandığında ön ödemelik suç kapsamından çıkmakta), kendisine tayin edilecek asgari 1 ay hapis cezası iptali maddenin son fıkrası ile ikametgah farklı olduğundan iki misli arttırılarak 3 ay hapis cezasına çıkacaktır.

Belirtilen örnekleri özellikle orman sınırlarının nerede başlayıp nerede bittiği, köy mülki hudutları ile orman sınırlarının birbirine karıştığı, tam ve kesin tesbitinin güçleştiği durumlar gözönüne alındığında sayısız şekilde çoğaltmak mümkün olduğu, gibi temel cezanın asgari haddten uzaklaşarak tayin edildiği hallerde Yasanın 91. maddesinin son fıkrasının uygulandığı durumlarda, cezalar arasında meydana gelecek açık oransızlıklar izahtan verestedir.

Bu konuda bir başka Anayasaya aykırılık sorunu da şudur. Bir yerin köy, orman içi köy, orman kenar köyü veya köy iken belde yahut belediye olması idarenin tasarrufu ile değişebilmektedir. Buna göre A orman içi köyün, idari tasarrufla orman kenar köyü haline getirilmesinde, yahut belde olması halinde, bu durum da Yasanın iptali istenen 91. maddesinin son fıkrası ile ceza iki misli arttırılacak önceden uygulanmayan müeyyide, idari tasarruftan sonra işlenen suçlarda gündeme gelecektir ki, bu durum da Anayasa'nın 38. maddesinde yer alan suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırı olarak belirtilen orman suçuna verilecek ceza idarenin tasarrufuyla ağırlaştırmış olacaktır.

Herne kadar iptali istenen 6831 sayılı Orman Yasası'nın 23.09.1983 günlü 2896 sayılı Yasa ile değişik 91. maddesinin son fıkrası Anayasa'nın geçici 15. maddesinin son fıkrası kapsamında ise de, Anayasa'nın geçici 15. maddesi 3.10.2001 tarih ve 4709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkındaki Kanunun 34. maddesi ile kaldırılmış olmakla, itiraz yolu ile Anayasaya aykırılık iddiasında bulunulabileceği anlaşılmıştır.

SONUÇ

Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1) 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 91. maddesinin son fıkrasının T.C. 1982 Anayasası'nın 2, 10 ve 38. maddelerine açıkça aykırı olduğundan iptaline karar verilmesi için itiraz yoluna başvurulmasına,

2) Dosyanın tasdikli suretinin Anayasa Mahkemesine gönderilmek üzere Biga C. Başsavcılığına tevdiine,

Anayasa Mahkemesine itiraz yolu ile yapılan iptal başvurusunun dava dosyası için bekletici mesele yapılmasına, bu sebeple duruşmanın 14.11.2002 günü saat 9.30'a bırakılmasına karar verildi. 06.06.2002” ...

- Kınık Sulh Ceza Mahkemesi'nin gerekçe bölümü şöyledir:

“İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ

6831 sayılı Kanunun muhtelif cezai hükümleriyle ormanlar, Anayasanın 169 ve 170 maddelerine dayanarak ormanları koruma altına almıştır. Kanun koyucu, ormanları koruma altına alırken yer yer adalet duygusuyla bağdaşmayacak derecede sert ve ağır yaptırımlar öngörmüştür. Bu yaptırımlardaki sertlik ve aşırılık Yargıtay tarafından bazen korunmuş bazen de kanunun açık metnine rağmen giderilmeye çalışılmıştır. Bu durum genel; hukuk anlayışı, erkler arasında yetki aşımı ve kanunlar arasında ihtilaflı yorumlan doğurmuştur. Sözelimi TCK 503/1 maddesinde yer alan “... misli...” tabiri, 6. CD 25.04.2000 tarih ve 2704/2990 sayılı kararına göre haksız menfaatin kendisini anlatmaktadır. 6831 sayılı Yasanın değişik maddelerinde geçen “...misli...” tabiri ise cezanın katsayısı gibi değerlendirilmektedir. Bundan başka 6831 sayılı Yasanın 10/son maddesi, adı geçen maddede yazılı cezalar için 647 sayılı Yasanın 4. maddesinin uygulanmayacağını amir iken, Yargıtay belirtilen cezaların ve tebdire çevirmeme şeklindeki düzenlemenin en azından taksirli suçlar için ağır olduğunu ve kanun metnine rağmen uygulanmasını kabul etmektedir.

Ormanları korumak amacıyla yapılan ve yukarıda oldukça kısa anlatılan genel hukuk ilkeleri ve eşittik anlayışıyla bağdaşmayan bir düzenleme de 6831 sayılı Yasanın 91/son fıkrasıdır. Mezkur fıkra göre 6831 sayılı Yasanın 14. maddesinde yazılı suçları işleyen

1- Sanığın suçu işlediği yerin köyü mülki hudutları içinde kalması

2- Sanığın suçun işlendiği bu köy nüfusuna kayıtlı olması

3- Sanığın fiilen bu köyde oturuyor olması

4- Sanığın suçu işlediği, nüfusuna kayıtlı olduğu ve ikamet ettiği bu köyün orman içi köy olması halinde 91/son maddesi uygulanmayacaktır. Sayılan bu dört şarttan birisi gerçekleşmemişse sanık hakkında 91/son fıkrası gereğince cezada artırım yapılacaktır. (Mestav Mehmet Orman Kanunu ve İlgili Mevzuat Ankara 2001 s. 482 ; Aras Celal Orman Kanunu Ankara 2002 s. 415 ; Günay Erhan, Orman Ceza Davaları Usul ve Esasları, Ankara 2001 s. 59 ; CGK 12.03.1996 3-36/42 ; CGK 12.12.1988-480/530)

6831 sayılı Yasanın 91/son fıkrası, cezayı, sanığın ikametgahına, nüfusunun kayıtlı olduğu yere, suçun işlendiği yere göre belirlemektedir. 6831 sayılı Yasanın 91/son fıkrasında belirtilen esasları Anayasa açısından teker teker incelersek;

A) Suç yeri açısından

6831 sayılı Yasanın 91/son fıkrasının uygulanmaması için sanığın aynı Yasanın 14 maddesinde sayılan eylemleri nüfusuna kayıtlı olduğu, fiilen oturduğu orman içi köy mülki hudutlarında işlenmiş olmalıdır. 6831 sayılı Yasanın, Anayasanın 169 ve 170 maddelerinin amacı ormanları korumaktır. Bu açıdan suç yerinin neresi olduğu cezayı artırıcı bir durum oluşturmamalıdır. Suç yeri neresi olursa olsun, eylem aynıdır. Aksi kabul hukuk devleti, adalet anlayışı ve eşitlik ilkesi ile bağdaşmaz.

6831 sayılı Yasanın 91/son fıkrası “...orman içi köy...” tabirini kullanmaktadır. Bu tabir 16.03.1977 tarih ve 15880 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Orman Köylüleri Kalkındırma Fonu Yönetmeliğinin 5. maddesine göre kısaca “dört tarafı ormanlarla çevrili köy” olarak tanımlanmaktadır. Dört tarafı değil de üç tarafı yada iki tarafı ormanlarla çevrili köylerde suçun işlenmesi halinde 91/son fıkrası uygulanarak ceza artırılabilecektir. Amaç ormanı korumaksa, sanığın oturduğu, nüfusuna kayıtlı olduğu köyün dört tarafının ormanlarla çevrili olup olmamasının, cezanın artırılıp artırılmaması ile ilgisi olmamalıdır.

B) Sanığın ikametgahı açısından

Anayasanın 23. maddesine göre herkes yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir. 6831 sayılı Yasanın 91/son maddesine göre sanık, suç yerine çok yakın da olsa başka bir mülki birimde oturuyorsa, suçu işlediği köyün nüfusuna da kayıtlı olsa cezada artırım yapılacaktır.

Orman köylerinde geçim şartlarının ağırlığı, üretim imkanlarının darlığı, bu köylerde yaşayanları başka yerlere, özellikle yakın yerlerdeki ilçelere/illere/kasabalara yönlendirmektedir. Sanığın aslen kendi köyü olan ancak iş imkanı olmadığı için ayrılmış olduğu köyünde suç işlemesi halinde, sadece o köyde oturmaması gerekçesiyle cezada artırım öngörmesi adil değildir. İkametgahın farklılığı, suçun niteliğine tesir eden bir sebep olmadığı gibi, ormanları korumayla da ilgili değildir. Bu açıdan suçun niteliğine etkili olmayan bir durumun, cezaya etkili olması adaletle bağdaşmaz.

C) Sanığın Nüfusa kayıtlı olduğu yer açısından

Hiç kimse doğarken nerede doğacağını ve nere nüfusuna kaydolacağını belirleyemez. Başkaları tarafından belirlenmiş doğum yeri ve nüfusa kayıtlı olunan yer nedeniyle de bir kişinin cezasının artırılması eşitlik ilkesi, hukuk devleti ve adalet anlayışıyla bağdaşmaz.

Açıklanan gerekçelerle 6831 sayılı Yasanın 91/son fıkrası Anayasaya aykırıdır.

IV- USUL SORUNU

6831 sayılı Yasanın 91/3-4-son maddelerinin Anayasaya aykırı olduğu Kaş Sulh Ceza Mahkemesi tarafından daha önce ileri sürülmüştü. Anayasa Mahkemesi başvuru üzerine 26.03.1997 tarihli kararında özetle; “6831 sayılı Yasanın 91/3-4-son fıkralarının Anayasanın geçici 15. maddesi kapsamında olduğunu ileri sürerek Anayasaya aykırılık iddiasında bulunulamayacağı” kararına varmıştı.

Kaş Sulh Ceza Mahkemesinin başvurusu zamanında Anayasanın geçici 15. maddesi yürürlükte idi. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi iptal başvurusunun esastan inceleyip red kararı

vermemiştir. Geçici 15 maddenin son fıkrası Anayasa metninden çıkarıldığı için Anayasanın 152/3 fıkrası gereğince iptal başvurusunda bulunmak mümkün olmalıdır.

V- SONUÇ

Açıklanan gerekçelerle 6831 sayılı Orman Kanununun 91/son fıkrasının Anayasanın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ve iptali için Anayasa Mahkemesine başvurma zarureti doğmuştu.

Açıklanan gerekçelerle

1. Sanıklar hakkında devlet ormanlarından dikiliden, yaştan kaçak olarak ağaç kesme suçlamasıyla 1.3.2001 tarihinde 2001/81 nolu iddianame ile açılan kamu davasında uygulanması istenilen 6831 sayılı Kanunun 91/son fıkrasının Anayasanın 2. 10. maddelerine aykırı görülmesi nedeni ile Anayasanın 152, 2949 sayılı Yasanın 28/1-2 maddeleri gereğince 6831 sayılı Yasanın 91/son fıkrasının iptali istemiyle re'sen Anayasa Mahkemesine iptali istemiyle başvurulmasına

2. Anayasanın 152, 2949 sayılı Yasanın 28, CMUK 253. maddeleri gereğince yargılamanın durdurulmasına

3. 2949 sayılı Yasanın 28. maddesi gereğince dosya içinde iptal başvurusu ile ilgili olabilecek evrakların onaylı suretleri ile başvuru gerekçesinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesi için C. savcılığına tevdiine

4. Bu nedenlerle yargılamanın 19.07.2002 günü saat 09.00 da yapılmasına karar verildi. 07.06.2002”””